

Retningslinjer for identifisering og håndtering av interessekonflikter

Versjon	Saksbehandler	Dato vedtatt i styret
1.0	Torleif Lia	29.04.21
2.0	Torleif Lia	28.04.22

Innhold

Formålet med retningslinjene	2
Lovkrav	2
Interessekonflikt mellom banken og ansatt/tillittsvalgt	2
Interessekonflikter i relasjon til bankens kunder	3
Forebygging av interessekonflikter	3
Håndtering av interessekonflikter	5
Rapportering	6
Innsidehandel.....	6

Retningslinjer for identifisering og håndtering av interessekonflikter

FORMÅLET MED RETNINGSLINJENE

Retningslinjene beskriver mulige årsaker til interessekonflikter, og mulig forebygging av slike konflikter i banken. Retningslinjene gjelder for ansatte, midlertidig ansatte og tillitsvalgte, og skal vedtas av styret.

LOVKRAV

Finansforetakslovens § 13-5 stiller generelle krav til organisering av virksomheten og god forretningsskikk. I Finansforetaksloven § 16-1(4) presiseres det at banken skal innrette sin virksomhet på en slik måte at det er liten risiko for interessekonflikter mellom banken og dets kunder, mellom bankens kunder eller mellom ansatte og banken. Banken skal ha betryggende ordninger og rutiner for å identifisere og eventuelt motvirke slike interessekonflikter.

INTERESSEKONFLIKT MELLOM BANKEN OG ANSATT/TILLITTSVALGT

En interessekonflikt kan oppstå når ansatte eller tillitsvalgte sine individuelle interesser står i motsetning til, eller risikerer å stå i motsetning til bankens interesse.

Eksempler på situasjoner som kan føre til interessekonflikter:

- Når en ansatt/tillitsvalgt eller dennes nærstående¹ har en vesentlig finansiell interesse, bestemmende innflytelse, eller kontraktsforhold til en konkurrent, leverandør eller en kunde i banken
- Når en ansatt/tillitsvalgt får kjennskap til fortrolig forretningsinformasjon, som samtidig kan medføre personlig vinning for den ansatte eller nærstående, dersom informasjonen benyttes
- Når en ansatt/tillitsvalgt erverver interesse i eiendom eller andre aktiva, med hensikt å selge eller leie videre til banken
- Når en ansatt/tillitsvalgt utnytter en forretningsmulighet som berører bankens virksomhet
- Når en ansatt i banken har andre ansettelsesforhold, oppdrag eller tillitsverv
- Når en ansatt/tillitsvalgt har personlige relasjoner til store egenkapitalbevisere i banken
- Når en ansatt/tillitsvalgt har politisk innflytelse eller nære politiske relasjoner

¹ Med nærstående menes ektefelle og samboer, deres foreldre, egne foreldre, søsken og barn og deres ektefelle og samboere. Videre omfattes selskap, forening, lag og lignende hvor den ansatte eller noen av de nevnte har vesentlig innflytelse. Også andre personlige relasjoner kan etter en konkret vurdering likestilles med nærstående.

INTERESSEKONFLIKTER I RELASJON TIL BANKENS KUNDER

Interessekonflikter kan oppstå når bankens eller ansatte/tillitsvalgtes individuelle interesser står i motsetning til kundens interesser.

Eksempler på situasjoner som kan føre til interessekonflikter:

- Banken/ansatte kan oppnå økonomisk gevinst til ulempe for kunden, eller unngå en økonomisk gevinst for kunden
- Banken/ansatte har en annen interesse enn kunden knyttet til tjenesten som ytes kunden
- Banken/ansatte gir en fordelaktig behandling av en kunde eller kundegruppe, fremfor en annen
- Banken/ansatte driver samme type virksomhet som kunden
- Banken/ansatte vil motta godtgjørelse for ytelse av tjenester/produkter overfor kunden fra en tredjeperson i form av penger, varer eller tjenester utover standard provisjon for tjenesten.
- Banken tillater ansatte, uten forbehold, å erverve gjenstander i forbindelse med realisasjon av sikkerheter/ bobehandling/ inkasso.
- Ansatte i banken får låne eller leie utstyr/eiendom fra bankens kunder til en pris som er lavere enn en normal markedsleie.
- Informasjon og veiledning om nye og eksisterende produkter/tjenester ikke er tilpasset kundens behov
- To kunder søker om finansiering til samme prosjekt, som de konkurrerer om
- Bankens beslutninger i et misligholdt kundeengasjement kan bli påvirket av bankens interesser i andre kundeforhold eller selskaper banken eier (helt eller delvis) eller samarbeider med.
- Ulike kunder/kunde grupper opererer i samme marked med sterk konkurranse, og ønsker bedre betingelser enn konkurrentene for å oppnå en konkurransefordel
- Banken kan ha forretningsmessig og/eller kredittpolitisk interesse i å bruke kundeopplysninger i andre sammenhenger enn den aktuelle kundeavtalen er innhentet for, eller i å dele kundeopplysningene med andre selskaper banken eier (helt eller delvis) eller samarbeider med

FOREBYGGING AV INTERESSEKONFLIKTER

Banksjef har ansvaret for at banken har tilfredsstillende retningslinjer for håndtering av interessekonflikter, og at retningslinjene gjøres kjent for alle ansatte og tillitsvalgte.

Avdelingslederne er ansvarlig for at retningslinjene gjennomføres og overholdes i den daglige virksomheten i eget forretningsområde. Ansvaret inkluderer løpende kontroll av om det foreligger forhold som kan medføre mulige interessekonflikter, herunder om retningslinjene er tilstrekkelige for å forhindre risiko for interessekonflikter.

Den enkelte ansatte har ansvar for daglig etterlevelse. Herunder har kundefrådgiver ansvar for å gjøre en vurdering av om det foreligger en interessekonflikt knyttet til kunden før beslutning treffes.

Ingen ansatte skal behandle en sak eller påvirke en avgjørelse når det foreligger særlige forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes uavhengighet (inhabilitet). En ansatt skal heller ikke opptre på en slik måte at rettskaffenhet og integritet kan trekkes i tvil.

Som en generell forebygging av interessekonflikter i banken, skal kontroll- og rapporteringsansvarlige alltid ha tilstrekkelig uavhengighet i forhold til utøvende funksjoner.

Det skal årlig gjennomføres en risikovurdering knyttet til mulige interessekonflikter banken og ansatte/tillitsvalgte kan stå overfor. Alle mulige kilder til interessekonflikter og identifiserte interessekonflikter skal rapporteres til styret med en beskrivelse av mulige risikoreduserende tiltak. For øvrig skal risiko- og compliancefunksjonen jevnlig utføre risikobaserte kontroller for å dokumentere at retningslinjene etterleves.

For å forebygge interessekonflikter mellom banken og bankens ansatte, skal følgende legges til grunn:

- Som hovedregel skal ansatte som inngår i den faktiske ledelse i banken (ihht. definisjon i retningslinjer for godtgjørelse) ikke drive eller være ansvarlig deltaker/hovedaksjonær i annen næringsvirksomhet. Ledende ansatte skal heller ikke være ansatt i eller medlem av styret i et foretak som har et kundeforhold til, eller annen forretningsforbindelse med banken. Dette gjelder ikke dersom virksomheten er av begrenset omfang, og det er gitt samtykke av banksjef eller styret.
- Det forutsettes at arbeidet i banken er den enkelte heltidsansattes hovedbeskjeftigelse og andre hel- eller deltidsansatte må ha skriftlig aksept fra banken om ervervsmessige arbeid og styrearbeid utenfor banken.
- Søsken, foreldre, barn, ektefeller og samboere skal som hovedregel ikke arbeide under samme leder eller arbeide i samme enhet/avdeling. De skal heller ikke bedømme, godkjenne, revidere eller kontrollere hverandre.
- Lån- og dagligbanktjenester til ansatte skal bare utføres av rådgivere med spesielt ansvar for dette.
- Ansatte skal ikke selv føre transaksjoner og endringer på sine egne konti, eller konti som den ansatte disponerer. Det samme gjelder for konti tilhørende nærstående.
- Ansatte skal ha tilgangsbegrensninger, slik at ansatte ikke har tilgang til informasjon de ikke har behov for i sitt arbeid.
- Taushetsplikten gjelder også internt overfor ansatte som ikke har behov for informasjon.

For å forebygge interessekonflikter mellom banken og kunder skal følgende legges til grunn:

- Bankens rådgivning overfor kunder skal alltid ha fokus på kundens interesser og behov. Helhetlig økonomisk rådgivning skal stå i fokus.
- Kunden skal alltid gis god informasjon om bankens produkter før avtale inngås.
- Det skal foreligge tilstrekkelig dokumentasjon av kundesamtalen og grunnlaget for de avtaler som inngås.
- Bankens rådgivere skal følge retningslinjene for «God Skikk» i forbrukerforhold, som forvaltes av finansnæringens autorisasjonsordninger (Finaut). Dette innebærer også å gi fraråding i henhold til Finansavtalelovens § 47.

- Banken skal ha en godtgjørelsesordning som ikke fremmer uønsket risikotakning.
- Ved behandling av kundeklager skal klagerutinen sikre at eventuelle interessekonflikter identifiseres og begrenses, jf. rutine for behandling av kundeklager.
- I kredittsaker, hvor det er relevant, skal det gå fram av saksdokumentasjonen om det er vurdert om det foreligger en interessekonflikt. Dersom det er identifisert en interessekonflikt skal konflikten beskrives og det skal legges fram forslag til tiltak fore å håndtere interessekonflikten.

SPEIELT OM INTERESSEKONFLIKTER KNYTTET TIL BANKENS INVESTERINGSRÅDGIVNING

Kunden skal gis skriftlig informasjon om produktene forut for investering, og om provisjon til rådgiver/banken. Nornes rådgivningsverktøy skal benyttes gjennom hele investeringsrådgivningsprosessen, helt til det foreligger et investeringsforslag. Rådgiver skal ikke fravike investeringsforslaget, uten at det er særskilte årsaker til dette. En slik fravikelse skal dokumenteres skriftlig.

SPEIELT OM INTERESSEKONFLIKTER KNYTTET TIL SALG AV FORSIKRINGSPRODUKTER

Kundene skal alltid tilbys beste forsikringsalternativ. Videre skal kundene opplyses om vesentlige begrensninger i dekingen, alternative dekningsformer og tilleggsdekninger som Frende Forsikring markedsfører. Kundene skal også opplyses om vesentlige begrensninger i dekingen, alternative dekningsformer og tilleggsdekninger som markedsføres av Frende Forsikring. Det skal dokumenteres i saken hvilke opplysninger kunden har fått.

SPEIELT OM PERSONLIGE TRANSAKSJONER (EGENHANDEL)

Banken har en instruks for egenhandel.

HÅNTERING AV INTERESSEKONFLIKTER

Ansatte skal fortløpende gi banken informasjon om mulige interessekonflikter som kan oppstå. Straks en ansatt blir oppmerksom på en mulig interessekonflikt skal den ansatte underrette sin nærmeste leder og det skal iverksettes mulige risikoreducerende tiltak.

Dersom en interessekonflikt oppstår mellom bank/ansatt/nærstående og en kunde, skal kundens interesse alltid gå foran bankens og ansattes /nærståendes interesse. Dersom det ikke er mulig å motvirke interessekonflikten, skal kunden informeres tydelig om denne før avtale inngås.

I forbindelse med utviklingen av nye produkter skal det vurderes om det foreligger mulige interessekonflikter. Hvis det foreligger interessekonflikt, skal produkter ikke godkjennes før det foreligger tilstrekkelig tiltak for å håndtere interessekonfliktene.

Ved utkontraktering av oppgaver til andre, skal det alltid gjøres en vurdering av om det kan oppstå interessekonflikter i forbindelse med utkontraktering, og hvordan disse kan motvirkes. Dersom tiltak for å motvirke interessekonflikter ikke lar seg etablere, skal utkontraktering ikke foretas.

RAPPORTERING

Eventuelle avvik fra retningslinjene skal dokumenteres skriftlig og registreres i bankens hendelsesregister.

INNSIDEHANDEL

Alle ansatte og tillitsvalgte er omfattet av lov og forskriftsreguleringer om innsidehandel og markedsmanipulasjon. Med innsideinformasjon menes presise opplysninger som er egnet til å påvirke prisen på et finansielt instrument merkbart, og som ikke er offentlig tilgjengelig eller allment kjent.

Handel i finansielle instrumenter basert på innsideinformasjon er ulovlig. Dette gjelder både forsettlig og uaktsomme overtredelser. Ulovlig innsidehandel innebærer at ansatte / tillitsvalgte eller øvrige personer handler på bakgrunn av innsideinformasjon som er egnet til å påvirke kursen merkbart og som ikke er offentlig tilgjengelig og allment kjent.

Banken har egne retningslinjer for innsidehandel som inkluderer en oversikt over bankens primærinnsidere.